

Josef BLOCH

József

As Orsz. M. Kir. Zeneakadémia rendes tanára

Ordentl. Prof. a.d. Kgl. ung. Landes-Musikakademie

Válogatott szerzeményei
és átdolgozásai

Ausgewählte Kompositionen
und Bearbeitungen

Módszertan—Methodik.

A hegedűjáték és tanítási módszere (Methodika) Történelmi, gyakorlati és zeneelméleti rész egy kötetben, 400 oldal, 102 ábrával és 720 hangjegypéldával, második bővített kiadás. Kr. 4.—
Methodik des Violinunterrichtes M. 4.—

Hegedű-iskolák és tanulmányok.

Violin-Schulen und Studien. Kr. M. netto

Hohmann-Bloch: Hegedű-iskola (Bloch J., Op. 45). A legjobb és legújabb elméleti és gyakorlati hegedű-iskola, módszeres magyarázatokkal, különös tekintettel képezdők, intézetek használatára és magántanulásra. Két kötetben. I. kötet: (121 oldal) Elméleti tanulmányok, első fekvés, fél fekvés. 4.—
II. kötet: (105 oldal). Az összes fekvések kimerítő tankönyve. 4.—

Hohmann-Bloch. Violinschule (Joseph Bloch, Op. 45), mit method. Erklärungen, für Lehrerbildungsanstalten, Musikschulen und zum Selbstunterricht. Deutsche Ausgabe in Vorbereitung.

Bloch J. Op. 50. A kettősfogások iskolája hegedűre a kezdő foktól a legmagasabb kiképzési elméleti és gyakorlati alapon 2 kötetben. I. kötet: Kettős-, hármas- és négyesfogások az első fekvésben. 3.—
Párhuzamos tananyag a hegedűtanítás első öt évfolyamában.

II. kötet: Kettős-, hármas- és négyesfogások a fekvésekben. 3.—
Párhuzamos tananyag a VI.—X. évfolyamban.

Op. 50. Doppelgriff-Schule für die Violine vom ersten Anfang bis zur höchsten Ausbildung auf theoretischer und praktischer Grundlage. 2 Bände.

I. Band: Doppelte, dreifache und vierfache Griffe in der ersten Lage. Paralleler Lehrstoff im Jahrgang I.—V. des Violinunterrichtes. 3.—
II. Band: Doppel-, Tripel- und Quadrupel-Griffe in den Lagen. Paralleler Lehrstoff im Jahrg. VI.—X. Anhang: Theorie der Intonation. 3.—

Gyakorlatok a bal kéz ujjainak erősítésére és függetlenítésére mindennapi használatra.

I. füzet: Könnyű gyakorlatok az első fekvésben, Op. 54. 1.80
II. füzet: Nehezebb gyakorlatok az első fekvésben, Op. 58. 1.80
III. füzet: Gyakorlatok az egyes fekvésekben és a fekvések összekötésére, Op. 60. 1.80

Übungen für die Stärkung und die Unabhängigkeit der Finger der linken Hand zum täglichen Gebrauch.

I. Heft: Leichte Übungen in der ersten Lage, Op. 54. 1.80
II. Heft: Schwerere Übungen in der ersten Lage, Op. 58. 1.80
III. Heft: Übungen in den einzelnen Lagen und zur Verbindung der Lagen, Op. 60. 1.80

Intonációs gyakorlatok valamennyi hangnembben és fekvésben.

I. füzet: Gyakorlatok az első fekvés könnyű hangnemeiben, Op. 55. 3.—
II. füzet: Gyakorlatok az első fekvés nehezebb hangnemeiben, Op. 59. 3.—
III. füzet: Gyakorlatok az egyes fekvésekben és a fekvések összekötésére, Op. 61. 3.—

Intonations-Übungen in allen Tonarten und Lagen.

I. Heft: Übungen in den leichten Tonarten der ersten Lage, Op. 55. 3.—
II. Heft: Übungen in den schweren Tonarten der ersten Lage, Op. 59. 3.—
III. Heft: Übungen in den einzelnen Lagen und zur Verbindung der Lagen, Op. 61. 3.—

Op. 28. 12 hegedűgyakorlat egy 2. heg. kísé. Kr. M. retével (első fekvés), a bal kéz és a vonó technika-netto 3.—
Függelék a Hohmann-Bloch hegedűiskola I. kötetéhez vagy bármely más iskolához az első fekvés befejezése után.

Op. 28. 12 Etudes avec acc. d'un 2. Violon en vue de développer la technique de la main gauche et de l'archet. A l'usage supplémentaire de la première position. 3.—

Op. 30. 12 hegedűgyakorlat egy 2. heg. kísé. (I.—III. fekvés), a bal kéz és a vonó technikájának fejlesztésére. 3.—
Függelék a Hohmann-Bloch hegedűiskola II. kötetéhez vagy bármely más hegedűiskolához a 3. fekvés befejezése után.

Op. 30. 12 Etudes avec acc. d'un 2. Violon en vue de développer la technique de la main gauche et de l'archet. A l'usage supplémentaire de la troisième position. 3.—

Op. 30. 12 Etudes avec acc. d'un 2. Violon en vue de développer la technique de la main gauche et de l'archet. A l'usage supplémentaire de la troisième position. 3.—

Op. 30. 12 Etudes avec acc. d'un 2. Violon en vue de développer la technique de la main gauche et de l'archet. A l'usage supplémentaire de la troisième position. 3.—

Op. 30. 12 Etudes avec acc. d'un 2. Violon en vue de développer la technique de la main gauche et de l'archet. A l'usage supplémentaire de la troisième position. 3.—

Op. 30. 12 Etudes avec acc. d'un 2. Violon en vue de développer la technique de la main gauche et de l'archet. A l'usage supplémentaire de la troisième position. 3.—

Op. 30. 12 Etudes avec acc. d'un 2. Violon en vue de développer la technique de la main gauche et de l'archet. A l'usage supplémentaire de la troisième position. 3.—

Op. 30. 12 Etudes avec acc. d'un 2. Violon en vue de développer la technique de la main gauche et de l'archet. A l'usage supplémentaire de la troisième position. 3.—

Op. 30. 12 Etudes avec acc. d'un 2. Violon en vue de développer la technique de la main gauche et de l'archet. A l'usage supplémentaire de la troisième position. 3.—

Op. 30. 12 Etudes avec acc. d'un 2. Violon en vue de développer la technique de la main gauche et de l'archet. A l'usage supplémentaire de la troisième position. 3.—

Op. 30. 12 Etudes avec acc. d'un 2. Violon en vue de développer la technique de la main gauche et de l'archet. A l'usage supplémentaire de la troisième position. 3.—

Op. 30. 12 Etudes avec acc. d'un 2. Violon en vue de développer la technique de la main gauche et de l'archet. A l'usage supplémentaire de la troisième position. 3.—

Op. 30. 12 Etudes avec acc. d'un 2. Violon en vue de développer la technique de la main gauche et de l'archet. A l'usage supplémentaire de la troisième position. 3.—

Op. 30. 12 Etudes avec acc. d'un 2. Violon en vue de développer la technique de la main gauche et de l'archet. A l'usage supplémentaire de la troisième position. 3.—

Op. 30. 12 Etudes avec acc. d'un 2. Violon en vue de développer la technique de la main gauche et de l'archet. A l'usage supplémentaire de la troisième position. 3.—

Op. 30. 12 Etudes avec acc. d'un 2. Violon en vue de développer la technique de la main gauche et de l'archet. A l'usage supplémentaire de la troisième position. 3.—

Op. 30. 12 Etudes avec acc. d'un 2. Violon en vue de développer la technique de la main gauche et de l'archet. A l'usage supplémentaire de la troisième position. 3.—

Op. 30. 12 Etudes avec acc. d'un 2. Violon en vue de développer la technique de la main gauche et de l'archet. A l'usage supplémentaire de la troisième position. 3.—

Op. 30. 12 Etudes avec acc. d'un 2. Violon en vue de développer la technique de la main gauche et de l'archet. A l'usage supplémentaire de la troisième position. 3.—

Op. 30. 12 Etudes avec acc. d'un 2. Violon en vue de développer la technique de la main gauche et de l'archet. A l'usage supplémentaire de la troisième position. 3.—

Op. 30. 12 Etudes avec acc. d'un 2. Violon en vue de développer la technique de la main gauche et de l'archet. A l'usage supplémentaire de la troisième position. 3.—

Op. 30. 12 Etudes avec acc. d'un 2. Violon en vue de développer la technique de la main gauche et de l'archet. A l'usage supplémentaire de la troisième position. 3.—

Op. 30. 12 Etudes avec acc. d'un 2. Violon en vue de développer la technique de la main gauche et de l'archet. A l'usage supplémentaire de la troisième position. 3.—

Op. 30. 12 Etudes avec acc. d'un 2. Violon en vue de développer la technique de la main gauche et de l'archet. A l'usage supplémentaire de la troisième position. 3.—

Op. 30. 12 Etudes avec acc. d'un 2. Violon en vue de développer la technique de la main gauche et de l'archet. A l'usage supplémentaire de la troisième position. 3.—

Op. 30. 12 Etudes avec acc. d'un 2. Violon en vue de développer la technique de la main gauche et de l'archet. A l'usage supplémentaire de la troisième position. 3.—

Op. 30. 12 Etudes avec acc. d'un 2. Violon en vue de développer la technique de la main gauche et de l'archet. A l'usage supplémentaire de la troisième position. 3.—

Op. 30. 12 Etudes avec acc. d'un 2. Violon en vue de développer la technique de la main gauche et de l'archet. A l'usage supplémentaire de la troisième position. 3.—

Op. 30. 12 Etudes avec acc. d'un 2. Violon en vue de développer la technique de la main gauche et de l'archet. A l'usage supplémentaire de la troisième position. 3.—

101 der schönsten ungar. Volkslieder.

I. Sammlung (101 Lieder) 3.—
II. Sammlung (andere 101 Lieder) 3.—
III. Sammlung (neuer 101 Lieder) 3.—

Transcribirt von Josef Bloch, Op. 38, 52 u. 62. Klavierbegleitung, pro Bd. 3.—

A magyar nemzet hazafias dalainak hármaskönyve hegedűre:

1. Kuruzdalok teljes gyűjteménye, köztük az Ocskay brigadéros összes énekszámai. 4.—

2. Magyar zenélő ereklék. (Régi magyar zenekészek.) Bihari, Boka, Czinka Panna, Csermák, Lavotta, Rózsavölgyi, Szerdahelyi, Egressy stb. hírneves zeneszerzeményei, köztük az „Ocskay brigadéros” hírneves szerenádja. 4.—

3. A szabadságharc dalai és indulói. 1848—49. Teljes gyűjtemény hegedűre. 4.—

4. Zongorakíséret (Huber) kötetje. 4.—

5. Zongorakíséret (Huber) kötetje. 4.—

6. Zongorakíséret (Huber) kötetje. 4.—

7. Zongorakíséret (Huber) kötetje. 4.—

8. Zongorakíséret (Huber) kötetje. 4.—

9. Zongorakíséret (Huber) kötetje. 4.—

10. Zongorakíséret (Huber) kötetje. 4.—

11. Zongorakíséret (Huber) kötetje. 4.—

12. Zongorakíséret (Huber) kötetje. 4.—

13. Zongorakíséret (Huber) kötetje. 4.—

14. Zongorakíséret (Huber) kötetje. 4.—

15. Zongorakíséret (Huber) kötetje. 4.—

16. Zongorakíséret (Huber) kötetje. 4.—

17. Zongorakíséret (Huber) kötetje. 4.—

18. Zongorakíséret (Huber) kötetje. 4.—

19. Zongorakíséret (Huber) kötetje. 4.—

20. Zongorakíséret (Huber) kötetje. 4.—

21. Zongorakíséret (Huber) kötetje. 4.—

22. Zongorakíséret (Huber) kötetje. 4.—

23. Zongorakíséret (Huber) kötetje. 4.—

24. Zongorakíséret (Huber) kötetje. 4.—

25. Zongorakíséret (Huber) kötetje. 4.—

26. Zongorakíséret (Huber) kötetje. 4.—

27. Zongorakíséret (Huber) kötetje. 4.—

A kiadó sajátja minden országra nézve
ROZSNYAI KÁROLY kiadása
BUDAPEST IV. Múzeum-kürt 15.

Röder C. G. G. m. b. H., műintézte Lipse-Budapest IX.

Intonálási gyakorlatok

valamennyi hangnemben
és fekvésben.

Az intonálásról általánosságban.

A hallás képzése.*)

A helyes intonálás részint a jó hallás, részint a biztos fogás eredménye. A jó hallás a zenei tehetség egyik főkélléke; a biztos fogás szorgalmas gyakorlással érhető el. A tapasztalat bizonyítja, hogy oly mesterek, kiknek maguknak is jó hallásuk van s amellett nagy gonddal vannak a növendék játékanak tisztaságára, rendesen tiszta játéku növendékeket is képeznek.

A jó hallást megtanulni nem lehet, de a fogyatékosat javítani lehet; némelykor csak a növendék nem-bánomsága és nem a rossz hallás oka a hamis intonálásnak. Tehát a mester *folytonos javítása* és *legszigorúbb bírálata* a tisztaságot illetőleg első feltétele a hallás képzésének. Ezáltal figyelmes lesz a növendék és a gyakorlásnál már maga magát is ellenőrizheti, főképp az *üres hűrok segítségével*.

Ha egy kereszttel vagy bével ellátott hangjegyet kellelő ellenőriznünk, tanítás közben sokszor tapasztalhatjuk, hogy a növendék a származékhangnak törzshangjából fog kiindulni, ami nagyon helytelen, mert ilyenkor az előtte levő, vagy utána következő *idegen* törzshanghoz kell folyamodnunk. A *disz-t* például nem a *d*, hanem az *e* nyomán kell keresnünk (ehhez közelebb áll hangnemileg is, összhangtanilag is), az *asz-t* nem az *a*, hanem a *g* nyomán stb. Még célszerűbb az illető hűron levő hangsort eljátszatni, még pedig hacsak lehet, az üres hűr segítségével. Pl. a *G*-hűron levő *cisz* megkeresésénél a következő hangokat játszassuk el: *g* (itt *fizisz* jellegében), *gisz*, *aisz*, *hisz*, *cisz*.

A hallás képzésére legelső sorban a különböző hangsorok és tört hangzatok szolgálnak, melyeknek mindennapi gyakorlása már ezen szempontból is minden hegedűnövendéknek elengedhetetlen kötelességét képezi. A hangsoroknál, de főleg a tört hangzatok játszásánál tapasztalhatjuk, hogy a növendék a nagy harmadot nem fogja elég magasan, a kis harmadot nem elég mélyen.

*) Bővebbet az intonálásról I. a szerző „A hegedűjáték és tanítási módszere” című könyvében, II. kiadás, 90-144. old.

Intonationsübungen

in allen Tonarten
und Lagen.

Über das Intonieren im allgemeinen.

Bildung des Gehörs.*)

Die richtige Intonation ist ein Produkt des guten Gehörs und des sicheren Griffes. Das gute Gehör ist ein Hauptelement der musikalischen Befähigung, den sicheren Griff aber lernt man durch fleißiges Üben. Die Erfahrung beweist, daß Lehrer, die selbst ein gutes Gehör haben, und auf die Spielreinheit ihrer Schüler mit großer Sorgfalt achten, gleichfalls rein intonierende Geiger erziehen.

Ein gutes Gehör läßt sich nicht durch Studium verschaffen, doch ein mangelhaftes kann verbessert werden, zumal oft die Indolenz und nicht das schlechte Gehör am Distonieren die Schuld trägt. Die Spielreinheit muß daher fortwährend verbessert und am strengsten kritisiert werden; das ist das erste Postulat der Gehörsbildung. Dies macht auch den Schüler aufmerksam; er wird sich dann bei seinen Übungen selbst prüfen. Namentlich die leeren Saiten sind es, die dabei als Kontrolle dienen.

Soll ein Ton, vor dessen Note ein Kreuz oder Bé steht, auf seine Reinheit geprüft werden, sucht der Schüler in den meisten Fällen (es ist eine schlimme Erfahrung) den Stammtón jenes abgeleiteten Tones, was unrichtig ist, weil man sich korrekterweise an den vor- oder nachstehenden fremden Stammtón wenden muß. Das dis z. B. gewinnt man nicht vom d, sondern vom e aus (welchem es tonartlich und harmonisch näher steht), das as nicht vom a, sondern vom g aus usw. Noch zweckmäßiger ist, wenn man die auf der betreffenden Saite befindliche Skala spielt, wenn möglich mit der leeren Saite. Z. B. dem cis auf der G-Saite wird nachgespielt, indem die folgenden Töne gespielt werden: g (hier als fis), gis, ais, his, cis.

Zur Bildung des Gehörs dienen in allererster Reihe die in den verschiedenen Tonarten zu spielenden Skalen und zerlegten Akkorde; sie müssen — allein schon den hier angeführten Zweck anstrebbend — von jedem Schüler täglich und ohne Erlaß geübt werden. Beim Skalen-, noch mehr beim Solfeggien spiele fällt es auf, daß der Schüler die große Terz nicht genug hoch, die kleine Terz nicht genug tief greift.

*) Näheres über die Intonation s. in dem „A hegedűjáték és tanítási módszere” betiteltten Buche des Autors, II. Auflage S. 90-144.

Általános hiba, hogy a tanuló a kereszteket nem elég magasan, a békét nem elég mélyen fogja; ez a hegedű szerkezetével és kezelésével függ össze, mint-hogy a keresztek fölfelé való nyújtást, a bék pedig az ujjak, sőt némelykor az egész kéz leereszkedését teszik szükségessé.

A kromatikus hangok intonálása.

Különös nehézséget okoznak az intonálás szempontjából a kromatikus hangsorok, vagy több egymást követő kromatikus hang. Ezek eljátszása két módon történik, t. i. vagy két ujjal, vagy egy és ugyanazon ujjal. Az első esetben az ujjakat egymás mellé tesszük. A második esetben — ahol ugyanazon ujjal két különböző hangot veszünk — bekövetkezik a nehézség. A tudat ugyanis, hogy a két hang oly közel van egymáshoz (más hang nincs köztük s ha két ujjal fogjuk, ezeket egészen egymás mellé tesszük) ez a tudat egy kis tévedésre visz, t. i. azon tévedésre, hogy alig van távolság a kérdéses két hang között. Pedig a távolság *egész ujjnyi* vastagságot tesz. Ha megfigyeljük a bevágásokat, melyeket a húr ujjunkon előidéz, midőn azt erősen leütjük, azt tapasztaljuk, hogy e bevágás ferdén átszeli a körörmiz végső csücskének körülbelül középső részét. Már most: egyik ujjpercnek középső részétől a másikig egész ujjnyi szélesség van, mely távolság nem oly kicsiny, mint azt első pillanatra képzeljük. Ha tehát ezen ujjnyi vastagságú távolságot nem két különböző, hanem egy és ugyanazon ujjal vesszük, természetes, hogy egy bizonyos (és nem tulságosan csekély) távolságra kell az ujjat csúsztatnunk, hogy a kellő helyre jussunk. Azért tapasztaljuk oly gyakran, hogy a növendék a fölfelé menő kromatikus skálában nem csúszik elég magasra, a lefelé menőben pedig nem elég mélyre. Meg kell azonban jegyeznünk, hogy ezen ujjnyi vastagságú távolság nem mindig egyforma nagy. Tudjuk, hogy a magasabb fekvésekben mindinkább kisebb lesz; de az első fekvésben is változik, minthogy az üres húrtól, vagyis az első ujjtól kiindulva a távolság minden magasabb ujjnál valamivel csekélyebb.

Ein allgemeiner Fehler ist, daß der angehende Geiger die Kreuze nicht genug hoch, die B-s nicht genug tief nimmt; dies hängt mit der Struktur und Handhabung der Geige zusammen, da die Kreuze ein Strecken nach aufwärts, die B-s aber das Herabziehen der Finger, manchmal sogar das der Hand verlangen.

Das Intonieren von chromatischen Tönen.

Besondere Intonationsschwierigkeiten bereiten die chromatischen Skalen, oder mehrere aufeinanderfolgende chromatische Töne. Hier gibt es zwei Ausführungsarten; man benützt entweder zwei oder einen Finger. Im ersten Falle geraten die beiden Fingernebeneinander; im zweiten Falle aber, wo zwei verschiedene Töne mit demselben Finger genommen werden, tauchen Schwierigkeiten auf. Die Kenntnis dessen, daß die beiden Töne eng aneinander grenzen (existiert ja doch kein anderer Ton dazwischen und mit zwei Finger gegriffen, kommen diese nebeneinander zu liegen) führt zu dem Irrtum, als ob es zwischen diesen Tönen überhaupt keinen Abstand geben würde. Und doch entspricht die Entfernung der Dicke eines ganzen Fingers. Beobachtet man die Einschnitte, die als Spuren der Saitengriffe an den Fingern zurückbleiben, sobald diese stark niedergeschlagen werden, so merkt man, daß der Einschnitt schräge über ungefähr den mittleren Teil der obersten Fingerspitze läuft. Nun ist aber zwischen dem mittleren Teil des einen Fingergelenkes bis zum anderen eine ganze Fingerbreite und diese Distanz ist bei weiten nicht so gering, wie sie im ersten Momente erscheint. Nimmt man folglich diesen fingerbreiten Abstand nicht mit zwei, sondern mit einem Finger, so muß man mit dem Finger bis auf eine gewisse (nicht gar zu winzige) Entfernung gleiten, um an die richtige Stelle zu gelangen. Hiermit hängt die weitere Erfahrung zusammen, daß der Schüler bei der aufsteigenden chromatischen Skala nicht genug hoch, bei der absteigenden nicht genug tief rutscht. Allein es sei schon hier bemerkt, daß diese fingerbreite Entfernung sich nicht immer gleich bleibe. Gegen die höheren Lagen verengt sie sich allmählich, aber auch in der ersten Position variiert sie, indem von der leeren Saite, beziehungsweise dem ersten Finger ausgehend der Abstand mit jedem höheren Finger um etwas geringer wird.

Különböző hangközök intonálása.

Intonálási nehézséget okoznak még egyes hangközök, pl. a nagy heted, a kis kilenced, de főképp a szűkített és bővített hangközök, továbbá a kettősfogások is, melyeket külön tárgyalunk.*)

Az ujjak a szűkített hangközöknél többnyire igen közel jutnak egymáshoz, a bővített hangközöknél a szokottnál távolabbra kerülnek egymástól. Köztük legsűrűbben szerepel a szűkített ötöd; ha egy és ugyanazon ujjal vesszük, akkor a kromatikus hangoknál tett megjegyzések rája is vonatkoznak. Ugyanez áll a kis és nagy hatodokra, valamint a fogások különbözőségét illetően az összes hangközökre is. Tehát egy egész hang pl. a harmadik fekvésben kisebb fogást igényel, mint az első fekvésben. De még egy és ugyanazon fekvésben vannak kis eltérések, mert a magasabban fekvő egész hangok valamivel kisebb fogásúak, mint a mélyebben fekvők. (A gyakorlatban ugyan — főképp az első fekvésre vonatkozólag — ezt nem lehet észrevenni, mert a hegedülésnél alkalmazott bal kar és kéztartás következtében a magasabban fekvő tisztán eljátszott egész hangok szélesebb fogásúaknak látszanak, mint a mélyebbek.)

Szabály a hegedűnél, hogy félhangnyi távolságnál, kis hatodoknál, szűkített és bővített ötödöknél stb. az ujjakat egymás mellé kell helyezni. Vékony ujjú egyénnél azonban, valamint bizonyos hangközök vételénél nem lehet követni e szabályt, mert vétenének a tiszta intonálás ellen.

Hasonló a helyzet minden húrnak legmélyebben fogott hangjánál, hol vékony ujjú hegedűsnek nem szabad egészen a nyereg mellé tenni az ujját, hanem valamivel feljebb. Ilyen esetekben csak is a jó hallás irányadó és fentartva a szabály helyességét, meg kell várni az ujjak erősödését. Hiszen a fekvésekben szintén az ujjak vastagsága vagy vékonysága döntő a jó elhelyezésre nézve. Némelyek (vastag ujjúak) már az ötödik fekvésben kénytelenek az egész hangot közel fogni, míg mások (vékonyabb ujjúak) még a hatodik pozícióban fekvő hagyott ujjakkal jól fogják a félhangot is.

Intonation verschiedener Intervalle.

Intonationsschwierigkeiten bereiten ferner gewisse Intervalle, wie die große Septime, die kleine None, hauptsächlich aber die verminderten und übermäßigen Intervalle, endlich die Doppelgriffe, die wir gesondert behandeln.)*

Bei den verminderten Intervallen nähern sich die Finger zumeist sehr stark aneinander, bei den übermäßigen gehen sie ganz besonders auseinander. Am häufigsten begegnet man der verminderten Quint; mit einem Finger genommen, haben die für die chromatischen Töne aufgestellten Sätze auch hier Geltung. Das Gleiche gilt für die großen und kleinen Sexten, sowie hinsichtlich der unterschiedlichen Griffe für sämtliche Intervalle. Man nimmt z. B. einen Ganzton in der dritten Lage mit kleinerem Griffe, als in der ersten Position. Doch gibt es auch in ein und derselben Lage kleine Abweichungen, zumal die höher liegenden Ganztöne einen etwas kleineren Griff verlangen, als die tieferen. In der Praxis wird dies — namentlich in bezug auf die erste Lage — nicht bemerkt, weil infolge der beim Violinspieler üblichen linken Arm- und Handhaltung die höher gelegenen und rein gespielten Ganztöne breitgriffiger erscheinen, als die mehr tiefen.

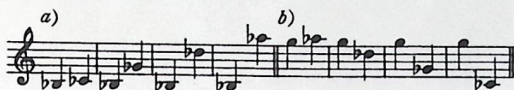
Regel ist, daß bei Halbtonabständen, kleinen Sexten, verminderten und übermäßigen Quinten usw. die Finger nebeneinander placiert werden. Jedoch bei Geiger mit dünnen Fingern und außerdem bei gewissen Intervallen läßt sich die Regel nicht befolgen, sonst droht der reinen Intonation Gefahr.

Ähnlich verhält es sich bei dem am tiefsten gegriffenen Tone jeder einzelnen Saite; allzu schlank gebaute Finger dürfen nicht ganz am Sattel, sondern müssen etwas höher placiert werden. In solchen Fällen leitet den Spieler das gute Gehör; die Erstickung der Finger wird ruhig abgewartet und inzwischen bleibt die obige Regel bestehen. Natürlich ist auch in den Lagen die Stärke oder Feinheit der Finger bestimmend für die korrekte Placierung. Es gibt Geiger mit starken Fingern, die schon in der fünften Lage genötigt sind, den Ganzton eng zu greifen, andere wieder — solche mit dünnen Fingern — greifen noch in der sechsten Position selbst den Halbton ganz gut, und zwar mit liegengelassenen Fingern.

*) L. „A kettősfogások iskoláját, két kötet.

R.K. 256 *) S. „Die Schule der Doppelgriffe“, zwei Bände.

Még egy intonálási nehézséget okozó fogási különösségről akarok megemlíkezni, mely akkor mutatkozik, ha a kis hatod, vagyis a bővített negyed rendes fogását egy harmadik vagy negyedik húrra alkalmazzuk. Pl.:

Az a) alatt lévő példa harmadik és negyedik ütemében az ujjak *látsszólág* széjjelmennek; a b) alatt álló példában ennek ellenkezője mutatkozik: az ujjak *látsszólág* közelebb jutnak egymáshoz. Pedig mindkét példában a harmadik ujjal vett hangok, a nyereggtől számítva, a fogólapon egészen egyforma távolságban vannak és csak az ujjak különféle helyzete az, mely — a húrok növekedő távolságánál fogva — a fogásokat másként tünteti fel.

Miként gyakoroljunk?

A tapasztalat mutatja, hogy igen kevés növendék tudja, miként gyakoroljon. Pedig a hiányos gyakorlás eredménytelenné teszi a legjobb tanítást is. Útmutatásul szolgáljanak a következők:

1. A gyakorlás *értelemmel* és a legaprólékosabb *figyelemmel* történjék.

2. *Lassú tempóban*, még akkor is, ha Allegro, vagy ehhez hasonló gyors időmérték van előírva. Gyors tempóban hibáit a növendék észre se tudja venni, annál kevesebbé kijavítani. Csak ha lassú tempóban *egészen jól* megy a dolog, akkor lehet *óvatosan* valamivel gyorsabbra térni.

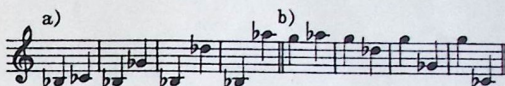
3. Inkább *kevesebbet és jól*, mint sokat és rosszul. Azért jó, ha a mester az első időben megjelöli, hogy mennyit tanuljon a növendék.

4. A nehezebb helyeket *külön* és addig tanulja, míg jól nem tudja.

5. *Mindennap*, lehetőleg két-három órát gyakoroljunk.

6. Tiszta húrokról gondoskodjunk. Jobb *nem* gyakorolni, mint hamis, azaz rossz kvintet adó húrokon.

Noch wollen wir einer speziellen Griffart Erwähnung tun, die bei der Intonation Schwierigkeiten macht; sie zeigt sich, sobald der für die kleine Sext, beziehungsweise übermäßige Quart bestehende reguläre Griff auf die dritte oder vierte Saite appliziert wird.

Im dritten und vierten Takte des Beispiels unter a) gehen die Finger scheinbar auseinander; im Beispiele unter b) merkt man das Gegenteil: die Finger nähern sich scheinbar zu einander. Und doch sind in beiden Fällen die mit dem dritten Finger genommenen Töne vom Sattel gerechnet auf dem Griffbrette gleich weit von einander entfernt und bloß die diverse Lage der Finger macht es, als ob — infolge der zunehmenden Entfernung der Saiten — die Griffe verschieden wären.

Die Art des Übens.

Die Erfahrung lehrt, daß nur sehr wenige Schüler wissen, wie man üben muß. Jeder diesbezügliche Fehler beeinträchtigt das Resultat auch des besten Unterrichts. Daher sind folgende Weisungen am Platze.

1. Das Üben muß von Verständniß und minutiöser Aufmerksamkeit begleitet sein.

2. Langsames Tempo ist zu nehmen, selbst wenn Allegro (oder ein ähnliches schnelles Zeitmaß) vorgeschrieben steht. In raschem Tempo entgehen dem Schüler die Fehler, am allerwenigsten aber vermag er sie zu korrigieren. Nur wenn im langsamen Tempo alles ganz gut geht, darf man vorsichtig auf ein rascheres Zeitmaß übergehen.

3. Man übe eher wenig, aber gründlich, als viel und schlecht. Deshalb soll der Lehrer anfangs das Übungspensum selbst bestimmen.

4. Schwierige Stellen müssen gesondert und solange geübt werden, bis sie der Schüler vollkommen beherrscht.

5. *Täglich* soll möglichst 2-3 Stunden geübt werden.

6. Man übe nur auf reinen Saiten. Es ist besser *nicht* zu üben, als auf falschen (schlechte Quinten gebenden) Saiten.

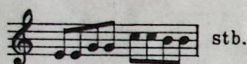
I. Gyakorlatok az első fekvés könnyű hangnemeiben.

I. Übungen in den leichten Tonarten der ersten Lage.

Bloch J. Op.55.

Ezen gyakorlatok helyes tanulására és sikeres eljáratására nézve a következőket jegyezzük meg:

1. Figyeljünk mindig a tiszta intonálásra.
2. Az ujjakat lehetőleg magasról, erősen kell leütni.
3. Az ujjak, amennyire lehet, fekvő maradjanak.
4. A szükséghez képest különböző vonásnemeket használhatunk, pl. három, négy, hat, nyolc, kilenc stb. hangot kötve, vagy lökött hangokkal fölváltva. De a legtöbb gyakorlat lökve is játszható, legjobban a vonó közepén, széles vonással. Ez esetben a netalán előforduló hosszabb értéket megfelelő kisebb értékre kell bontani, pl. a 2^{ik} számú gyakorlatnál ilyen formán:

C-DÜR.

A vonó közepén, széles vonással. A felkar és az alkar egymástól teljesen függetlenül működjék.

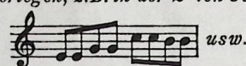
Allegro moderato.

1.

*) A vonal azt jelenti, hogy az ujjat fekvő kell hagyni.
 **) A harmadik ujjat mind a két húrra egyszerre kell le-
 tenni.

Um in richtiger Anwendung dieses Lehrmaterials den nötigen Erfolg zu sichern sei folgendes bemerkt:

1. Man achte stets auf reine Intonation.
2. Die Finger sollen von möglicher Höhe, fest niederfallen.
3. Die Finger müssen, wo nur möglich liegen bleiben.
4. Die Übungen können nach Bedarf in verschiedenen Stricharten genommen werden, z.B. drei, vier, sechs, acht, neun usw. Töne gebunden, oder mit gestoßenen Tönen abwechselnd. Man kann aber auch die meisten Übungen durchwegs gestoßen spielen, am besten in der Mitte des Bogens, mit breitem Strich. In diesem Falle sind die etwa vorkommenden längeren Werte auf entsprechende kleinere Werte zu zerlegen, z.B. in der 2-ten Übung folgendermaßen:

C-DUR.

In der Mitte des Bogens, mit breitem Strich. Der Oberarm und der Unterarm müssen voneinander vollkommen unabhängig sein.

*) Die Linie zeigt an, daß der Finger liegen bleiben soll.
 **) Der dritte Finger muß auf beiden Saiten zu gleicher Zeit aufgestellt werden.

A negyedhangjegyeket egész vonóval, a nyolcado-
kat pedig a csúcsnál és a kápánál, laza kézsuklóval,
mozgékony ujjakkal és nyugodt fel-és alkarral.

Die Viertelnoten mit ganzem Bogen; die Achtel an der
Spitze und am Frosch, mit losem Handgelenk, beweglich-
en Fingern und ruhigem Ober- und Unterarm.

Moderato.

2.

A vonó közepén, vagy a csúcsnál. Ezen gyakorlat.
lökött vonással is játszható.

In der Mitte des Bogens, oder an der Spitze. Diese
Übung kann auch mit gestoßenem Strich gespielt werden.

Allegro moderato.

3.

*) Valamennyi erősségi és tagoló jel, ha egyszer ki volt írva,
tovább is érvényes a hasonló hangjegyképletekben, a „segue“
vagy „simile“ szó erejénél fogva, de nélkülül is.

*) Sämtliche dynamische und Artikulations-Zeichen behalten,
sobald sie einmal notiert werden, auch für die weiteren ähnlichen
Notenbildungen ihre Gültigkeit, auch ohne besondere Vorschrift; aber
oft dienen als solche die Worte „segue“ oder „simile.“

A kápanál, hajlékony kézesuklóval, mozgékony
ujjakkal és nyugodt karral.

Am Frosch, mit schmiegsamem Handgelenk, beweg-
lichen Fingern und ruhigem Arm.

Allegro moderato.

4.

Á - MOLL.

Ebben a gyakorlatban egész vonót használunk.
A bővített másodnál, ha két szomszéd ujjal fogjuk, az
ujjak a szokottnál távolabbra kerülnek egymástól.

A - MOLL.

In dieser Übung benütze man den ganzen Bogen.
Bei der übermäßigen Sekunde, sofern man zwei Nach-
barfinger gebraucht, werden die Finger weit auseinander
gelegt.

Allegretto.

5.

*) L. az előbbi oldal végén lévő megjegyzést.

R.K. 256 *) S. die Randbemerkung auf der vorigen Seite.

Határozott ritmikus hangsúlyozással. A szinkopa súlyát már belépésekor kell kitüntetni, később nem lehet; ha ellenkező módon hangsúlyozunk, a szinkopát sajátosságától fosztjuk meg.

Allegro deciso.

Mit fester rhythmischer Betonung. Der Akzent der Synkope muß schon beim Intonieren hörbar gemacht werden, später läßt sich dies nicht ausführen; bei entgegengesetzter Betonung nimmt man der Synkope ihre Eigenart.

A húrosérénél és a vonó változásánál ügyeljünk arra, hogy a jobb könyökizületben, a kézcsuklóban, a hüvelykujban és a többi ujjban is elegendő lágytságot és engedékenységet fejtünk ki.

Allegro moderato.

7.

p

cresc.

f

dim.

p

A lökött hangokat a kápánál, a kötött hangokat egész vonóval kell játszani. E gyakorlatban előfordul és ilyformán: *— jelzett szűkített kvart-lépések széles fogást kívánnak meg.

Moderato.

8.

mf

*) Ez az ütem a fél fekvésben van. Ezen fekvésnél, mint-hogy mélyebb az elsőnél, az egész kézzel ez utóbbi alá kell mennünk.

**) L. a 3^{ik} gyakorlatnál lévő megjegyzést.

Beim Saiten- und Bogenwechsel ist darauf zu achten, daß im rechten Ellbogengelenk, im Handgelenk, bei dem Daumenfinger und auch den übrigen Fingern genügende Weichheit und Nachgiebigkeit entfaltet werde.

Die gestoßenen Töne sind am Frosch, die gebundenen Töne mit ganzem Bogen zu spielen. Die in dieser Übung vorkommenden und mit: *— bezeichneten verminderten Quartan verlangen einen weiten Griff.

*) Dieser Takt ist in der halben Lage. Bei dieser Lage muß man, da sie tiefer liegt als die erste, mit der ganzen Hand herabgehen.

**) S. die Bemerkung bei N° 3.

Handwritten musical score for a piece in G major. The score consists of six staves. The first staff begins with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The music is written in a fluid, melodic style with many slurs and fingerings. The second staff continues the melody with similar phrasing. The third staff introduces some rests and dynamic markings. The fourth staff features a 'cresc.' marking and a 'dim.' marking. The fifth staff has a 'p' marking. The sixth staff ends with a double bar line and a 'p' marking.

G-DÜR.

A jobb alkar, kéz és ujjak összes ízületeiben a lehető legkönnyedebb mozgással.

G-DUR.

Mit möglichst leichter Beweglichkeit in den Gelenken des rechten Unterarmes, der Hand und der Finger.

Allegretto.

Handwritten musical score for a piece in G major, marked 'Allegretto'. The score consists of six staves. The first staff begins with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The music is written in a more rhythmic style than the first piece, with many slurs and fingerings. The second staff has a 'p dolce' marking. The third staff has a 'cresc.' marking. The fourth staff has a 'mf' marking. The fifth staff has a 'dim.' marking. The sixth staff ends with a double bar line and a 'p' marking.

*) Dolce = lágyan, halkan. A dallamnak a jelzettnél nagyobb erőfokát kívánja meg.

*) Dolce = weich, zart. Verlangt in der Melodie mehr Stärke, als im übrigen vorgeschrieben ist.

A csúcsnál, széles vonással, laza kézsuklóval és lehetőleg nyugodt felkarral.

An der Spitze des Bogens, mit breitem Strich, losem Handgelenk und möglichst ruhigem Oberarm.

Allegro moderato.

10.

A staccato-t fél vonóval, a csúcstól a középig terjedő részben, röviden és erősen elválasztva kell játszani.

Das Staccato soll mit der oberen Bogenhälfte, von der Spitze bis zur Mitte, kurz und fest abgestoßen gespielt werden.

Moderato.

11.

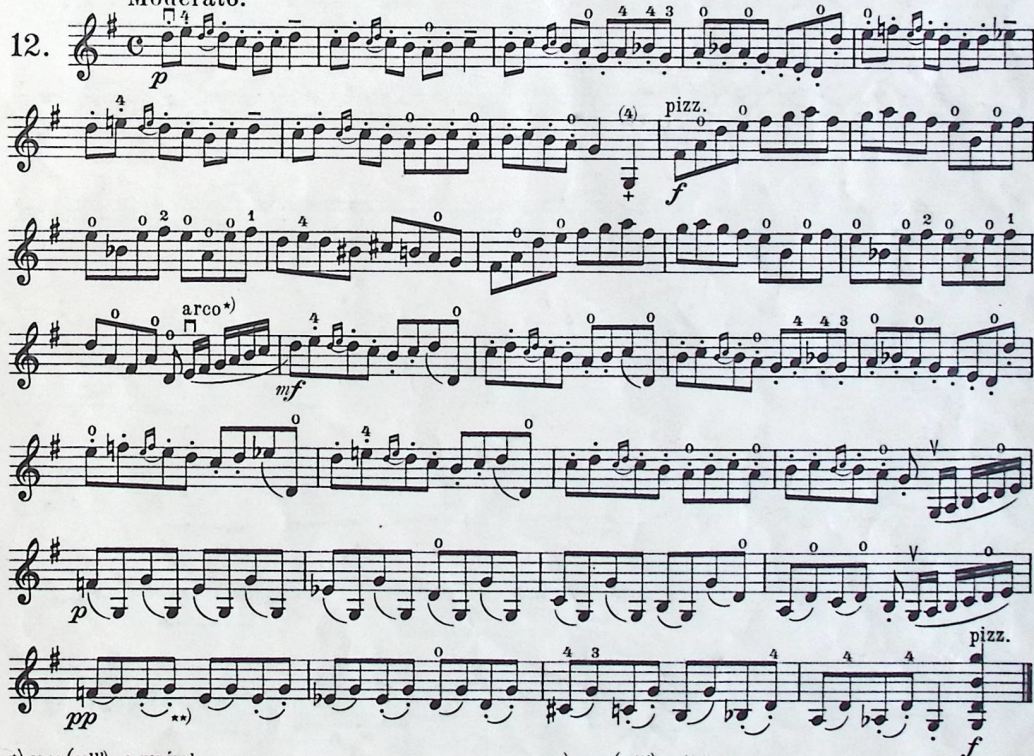
Ha a hűrt nem vonóval, hanem az ujjunkkal pengetve szólaltatjuk meg, egész más színű hangot kapunk, melyet *pizzicato*-nak nevezünk. Ebben a gyakorlatban kétféle *pizzicato* fordul elő. A nyolcadik ütemben a kis kereszttel jelölt (+) a bal kéz *pizzicato*-ja. Ez esetben a bal kéz negyedik ujjja végzi a *pizzicato*-t. A következő ütemekben a jobb kéz *pizzicato*-ja van jelezve. Ilyenkor a vonót a tenyérrel fogjuk, a hüvelykujjat a fogólap végére támasztjuk és a hűrt a mutatóujjal vagy (gyorsabb tempóban) felváltva több ujjal pengetjük. Hogy a jobb kéz *pizzicato*-ja lehetőleg szép és jóhangzású legyen, arra kell ügyelnünk, hogy ne a körömmel, hanem az ujj húsos részével pengessük meg a hűrt; továbbá, hogy a pengetés ne függőleges irányban, vagyis fölé, hanem oldalvást történjék.

A vonóbeosztást illetőleg 1. a 21k számnál álló jegyzetet. A paránytrillát (a két kisebb hangjegyet) gyorsan kell játszani.

Wird die Saite nicht durch Streichen mit dem Bogen, sondern durch Zupfen mit dem Finger zum Erklängen gebracht, so entsteht ein Ton von besonderer Färbung *Pizzicato* genannt. Man spielt es mit der rechten und linken Hand. Im achten Takte dieser Übung haben wir das *Pizzicato* der linken Hand; den Gebrauch schreibt ein kleines Kreuz (+) vor. In den nachfolgenden Takten finden wir das *Pizzicato* der rechten Hand. In diesem Falle hält man den Bogen mit der Handfläche, der Daumen lehnt sich an das Ende des Griffbrettes und die Saite wird mit dem Zeigefinger oder (in schnellerem Tempo) abwechselnd mit anderen Fingern gerissen. Um ein möglichst schönes und wohlklingendes *Pizzicato* zu bekommen, muß darauf geachtet werden, daß die Saite nicht mit dem Nagel, sondern dem fleischigen Teile des Fingers gezupft werde; ferner soll man nicht senkrecht (aufwärts), sondern seitwärts anknöpfen.

Bezüglich der Bogeneinteilung s. die Bemerkung bei N92. Die Pralltriller (die zwei kleingeschriebenen Noten) müssen rasch ausgeführt werden.

Moderato.

*) arco (coll') = a vonóval.
**) fölemelt vonóval.

*) arco (coll') = mit Bogen.
**) mit aufgehobenem Bogen.

É-MOLL.

Itt a megosztott számolást fogjuk alkalmazni, azaz három fel helyett hat negyedot olvasunk minden ütemben. A két kötött hang közül az elsőt – a tagolás értelmében – kis- sé kiemeljük.

E-MOLL.

Hier wende man das geteilte Zählen an, das heißt: man zähle in jedem Takte sechs Viertel statt drei Halbe. Von den zwei gebundenen Noten wird die erste – im Sinne der Articulation – ein wenig betont.

Moderato.

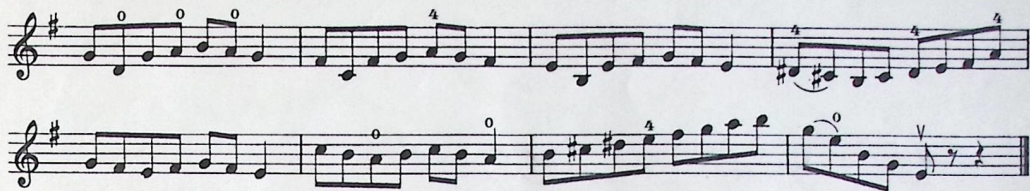
13. *mf*

A vonóbeosztás olyan mint a 2^{ik} számú gyakorlatnál.

Die Bogeneinteilung ist wie in N° 2.

Allegro con fuoco.

14. *f*

Ezen lágy staccato-ra az egész vonót használjuk. Az egyes hangokat vontatva, csak kevésbé elválasztva, (tehát nagyon kis pauzákkal) kell játszani. Ez a vonásnem az izületi mozgékonyt nagyban elősegíti. Többszöri ismétlés után gyorsabb tempó ajánlatos.

Zu diesem weichen Staccato benützt man den ganzen Bogen. Die einzelnen Töne werden gedehnt, nur wenig abgeteilt, (also mit ganz kleinen Pausen) gespielt. Diese Strichart dient als förderndes Mittel zur Entwicklung des Handgelenkes. Nach mehrfacher Wiederholung ist ein rascheres Tempo zu empfehlen.

Moderato.

15. *mf*

pizz. *f* arco

Magyar dal. (Dóczy J.)*) Az üveghangoknál (flageolet)
ujjunkat könnyű érintéssel a hurra illesztjük.

Ungarisches Lied. (J. Dóczy.)*) Bei den Flageolettönen
wird die Saite ganz leicht mit dem Finger berührt.

Allegro moderato.

16. *f* *largamente* *rit.*

Andante. *mf* *f* *p* *mf* *pp* *dim.*

F - DÚR.

F - DUR.

A staccato-nál a hangokat kellően el kell választani és
röviden, lehetőleg kevés vonóval lökni.

Bei dem Staccato muß man die Töne voneinander genü-
gend absondern und kurz, mit möglichst wenig Bogen abstoßen.

Allegro moderato.

17. *f*

*) A szerző: „IIme Petite Rhapsodie hongroise“ (Op. 46) című művéből.

*) Aus des Autors: „IIme Petite Rhapsodie hongroise“ (Op. 46) beti-
teltem Werke.

Ügyeljünk a hang tisztaságára és szépségére. A vonó változása lehetőleg észrevétlenül történjék.

Man achte auf die Reinheit und Schönheit des Tones. Der Bogenwechsel muß möglichst unauffällig vorgenommen werden.

Commodo.

18. *p dolce*

cresc.

f

dim.

rit.

a tempo

p

cresc.

f

A jobb alkar, kéz és ujjak összes ízületeiben a lehető legkönnyedebb mozgással. A bal kéz ujjait minden egyes tört hangzat tartóssága alatt fekvő kell hagyni.

Mit möglichst leichter Beweglichkeit in den Gelenken des rechten Unterarmes, der Hand und der Finger. Die Finger der linken Hand müssen während der Dauer eines jeden einzelnen Akkordes liegen bleiben.

Moderato.

19. *p*

cresc.

dim.

p

cresc.

f

dim.

p

f

A vonó közepén, egy keveset a kápa felé, ugratott vonással.

In der Mitte des Bogens, etwas gegen den Frosch hin, mit springendem Strich.

Allegretto scherzando.

20. *p* *segue** *mf* *f* *pp* *cresc.* *mf* *p* *cresc.* *D-MOLL.*

Egész vonóval. A lökött hangoknál való pontosított ritmus előadásánál a pont helyett szünetjegyet kell képzelniünk.

Mit ganzem Bogen. Bei der Ausführung des punktierten Rhythmus bei gestoßenen Tönen tritt an Stelle des Punktes eine Pause.

Tempo di Marcia funebre.

21. *p* *cresc.* *mf* *cresc.* *f* *p* *f* *p* *rit.*

*) L. n. 3-ik gyakorlatnál lévő megjegyzést.

**) Ez a jel: nyugvóhelyet (cezúrát) jelent. A kis szünet idejét mindig a megelőző hang értékéből vesszük.

*) S. die Bemerkung bei № 3.

**) Dieses Zeichen bedeutet eine Ruhestelle (Caesur). Die nötige Zeit zu dieser kleinen Pause nehme man stets von der vorhergehenden Note.

A vonó közepén, széles vonással. Itt az összevont számolást alkalmazhatjuk, vagyis hat fődő helyett kettőt olvashatunk minden ütemben.

In der Mitte des Bogens, mit breitem Strich. Hier kann man das gedrängte Zahlen anwenden, das heißt: man kann in jedem Takte zwei Hauptzeiten statt sechs nehmen.

Allegro agitato.

22. *mf*

Vegyes vonásnem. Széles vonással.

Gemischte Strichart. Mit breitem Strich.

Moderato.

23. *mf*

A vonó közepén. A ponttal jelölt negyed hangjegyeket röviden, a vonással jelölteket nyújtva kell játszani.

In der Mitte des Bogens. Die mit einem Punkte bezeichneten Viertelnoten sind kurz, die mit einem Striche bezeichneten gedehnt zu spielen.

Allegro vivace.

24.

D - DÜR.

Minden ütem egy $\frac{3}{4}$ -es és egy $\frac{2}{4}$ -es ütem összetételéből áll.

D - DUR.

Jeder Takt ist aus einem $\frac{3}{4}$ und einem $\frac{2}{4}$ Takt zusammengesetzt.

Allegretto grazioso.

25.

*) Cantabile = énekelhető. Ajánlatos a felső hangokat - melyek itt a dallamot képezik - kissé kiemelni és megnyújtani.

*) Cantabile = gesanglich. Es ist empfehlenswert die höheren Töne welche hier die Melodie bilden - ein wenig hervorzuheben und etwas zudehnen.

f *dim.* *rit.*
a tempo
p

Símán kötve. L. a 18^{ik} számnál lévő megjegyzést.

Glatt gebunden. S. die Bemerkung bei No 18.

Andantino con moto.

26. *p*

cresc.
f *dim.*
p *cresc.* *f*

A csúcsonál, röviden elválasztva. A pontozott nyolcad hangjegyeket tizenhatod hangjegyeként kell játszani; a hátrafele időt szünettel pótoljuk. Óvakodjunk attól, hogy ezen ritmus helyett triolákat játsszunk.

An der Spitze kurz abgestoßen. Die punktierten Achtelnoten müssen wie Sechzehntelnoten gespielt werden; der Rest wird mit Pausen ausgefüllt. Man hüte sich an Stelle dieses Rhythmus Triolen zu spielen.

Allegro moderato.

27.

mp *cresc.* *dim.*

Vonásnem mint a 2^{ik} számú gyakorlatnál.

Strichart wie in der 2ten Übung.

Moderato.

28.

mf *p* *cresc.*

H - MOLL.

Simán kötve. A vonó változása lehetőleg észrevétlenül történjék.

Allegretto malinconico.

29.

Vegyes vonásnem. Széles vonással.

Allegro moderato.

Gemischte Strichart. Mit breitem Strich.

30.

H - MOLL.

Glatt gebunden. Der Bogenwechsel muß möglichst unauffällig vorgenommen werden.

L. az 1⁶ számnál álló magyarázatot. Ezen hosszú lökött (détaché) vonásnak lágyan és ruganyosan s mindenekelőtt egyenletes és jó hangzásúnak kell lennie.

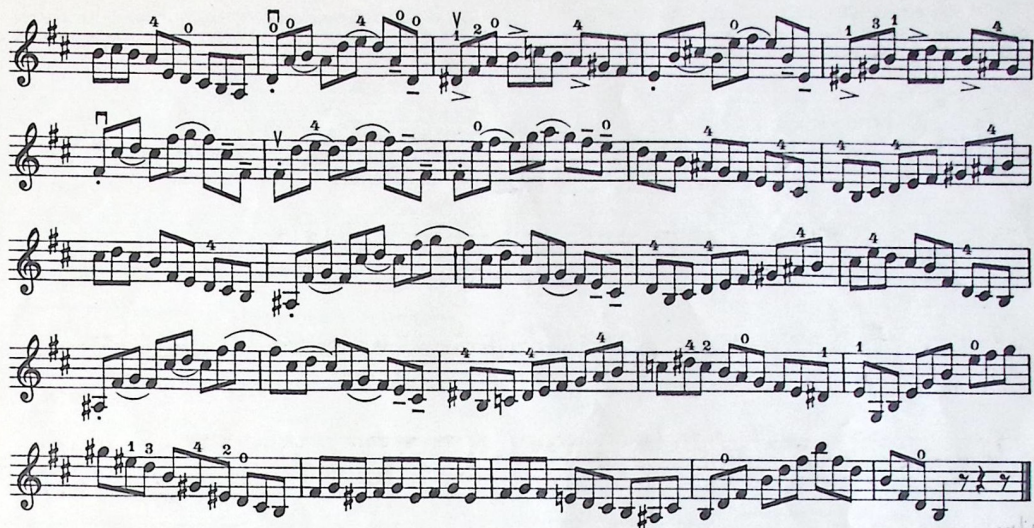
S. die Erläuterung bei N° 1. Dieser lange gestoßene Strich (détaché) muß weich, eldstisch und vor allem gleichmäßig und wohlklingend ausgeführt werden.

31. Moderato. *f*

Itt az összevont számolást alkalmazhatjuk, azaz kilenc féldő helyett hármat számolunk minden ütemben. A lökött hangokat szélesen, a kötött hangokat egész vonóval játsszuk.

Hier kann man das gedrängte Zählen anwenden, das heißt: man zähle in jedem Takte drei Hauptzeiten statt neun. Die gestoßenen Töne werden mit breitem Strich, die gebundenen mit ganzem Bogen gespielt.

32. Moderato. *mf*

B - DÚR.

Ajánlatos minden ütemben a második, negyedik, hatodik és nyolcadik nyolcadot kissé meghosszabítani, vagyis *nem* rövidebben játszani, mint a többi, a mire rendesen erős a hajlandóság. Különben az említett második, negyedik, hatodik és nyolcadik nyolcadokra a tagolás értelmében némi gyenge súlyt is fektetünk.

B - DUR.

Es ist ratsam in jedem Takte das zweite, vierte, sechste und achte Achtel etwas zu verlängern, beziehungsweise nicht kürzer zu spielen als die übrigen Noten, wofür sich allenthalben eine starke Neigung zeigt. Im Sinne der Articulation beanspruchen übrigens diese zweiten, vierten, sechsten und achten Achtel auch einen gewissen leichten Akzent.

33. Allegro moderato.

p *mf* *f* *cresc.*

L. a 19^{ik} számnál lévő megjegyzést.

S. die Bemerkung bei N° 19.

Allegro moderato.

34. *Allegro moderato.*

mf

A csúcsnál, a vonó felső harmadával. A bal kéz ujjait lehetőleg magasról, kalapácsként kell leütni a fogólapra, úgyhogy minden hangnál egy koppanást halljunk.

An der Spitze, mit dem oberen Drittel des Bogens. Die Finger der linken Hand müssen von gewisser Höhe, gleich einem Hammer auf das Griffbrett niederfallen, so daß man bei jedem Tone ein Klopfen höre.

Allegro.

35.

A vonó közepén, hosszú vonással, de időmértékre nézve röviden. A kilencedik és tizenegyedik ütemben a lökött hangokat a kápnál, a tizedik és tizenkettedik ütemben pedig a csúcsnál kell játszani.

In der Mitte des Bogens, mit langem Strich, das Zeitmaß betreffend jedoch ganz kurz. Im neunten und elften Takte werden die gestoßenen Noten am Frosch, im zehnten und zwölften Takte aber an der Spitze gespielt.

Moderato.

36.

G - MOLL.

A détaché vonásról l. a 31^{ik} számnál.

G - MOLL.

Vom Détaché-Strich s. bei N° 31.

Moderato.

37.

Five staves of musical notation in B-flat major. The first staff begins with a treble clef and a key signature of two flats. It contains various fingerings (e.g., 3 4 3, 2 0 3, 4, 3) and dynamics (mf, f). The piece concludes with a final note on the fifth staff.

A staccato-t kétféle módon vehetjük: leszorított és felemelt vonóval. Az első esetben erősebben, a másodikban gyengébben játszunk.

Das Staccato kann auf zweierlei Art ausgeführt werden: als festes und als springendes Staccato. Im ersten Falle wird stärker, im zweiten schwächer gespielt.

Allegro moderato.

38.

Six staves of musical notation in B-flat major, marked 'Allegro moderato'. The piece starts with a treble clef and a key signature of two flats. It features various fingerings and dynamics (mf, p, f, cresc.). The piece concludes with a final note on the sixth staff.

A szextolát az elmélet három kettős súlycsoportnak mondja, mintha egy triolában minden egyes triolérték két alidőre volna bontva, ekkép: $\frac{6}{8}$, de a gyakorlatban elég sűrűn két egymáshoz fűzött triolaként szerepel ilyformán: $\frac{6}{8}$. Az egyik eset az ütemnek hat nyolcadra, a másik négy nyolcadra való felosztását eredményezi. Ebben a gyakorlatban mind a két felosztás fordul elő.

Die Sextole gilt in der Theorie als die Verbindung dreier zweiteiliger Akzentgruppen, indem man sich jeden einzelnen Triolwert in zwei Unterzeiten zerlegt denkt: $\frac{6}{8}$, in der Praxis aber kommt die Sextole oft genug als die Verkettung zweier Triolen vor: $\frac{6}{8}$. In einem Falle enthält der Takt sechs Achtel, in andern vier. In dieser Übung finden sich beide Fälle vor.

Moderato.

39.

Magyar dal. (Rács P.)*) Az üveghangokra nézve 1. a 16^{ik} számú gyakorlatot. A negyedik és nyolcadik ütem végén levő hangsor az úgynevezett „magyar skála.”

Allegro moderato.

40.

Ungarisches Lied. (P. Rács.)*) Bezüglich der Flageoletttöne s. No 16. Die am Ende des vierten und achten Taktes befindliche Tonleiter ist die sogenannte „Ungarische Skala.”

*) A szerző: „II^{te} Petite Rhapsodie hongroise“ (Op. 46) című művéből.

*) Aus des Autors: „II^{te} Petite Rhapsodie hongroise“ (Op. 46) betitleden Werke.

The musical score consists of ten staves of music in B-flat major. It begins with a treble clef and a key signature of two flats. The tempo is marked 'Più mosso.' and the initial dynamic is *mf*. The music features a variety of rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, often grouped with slurs and accents. Dynamic markings include *f*, *dim.*, *p*, and *pp*. The piece ends with two endings: the first ending leads back to an earlier section, and the second ending concludes the piece with a final cadence.

Párhuzamos tananyag:

Bloch, Op. 54. Gyakorlatok a bal kéz ujjainak erősítésére és függetlenítésére, I. füzet.

A párhuzamosság abban mutatkozik, hogy ennek a műnek egyes füzetében és a „Gyakorlatok a bal kéz ujjainak erősítésére és függetlenítésére” megfelelő számú füzetében a tananyagbeosztása körülbelül ugyanaz. Míg azonban ez a mű a hallóérzék kiképzetésével, valamint a jobb kéz technikájának előmozdításával foglalkozik, addig a „Gyakorlatok a bal kéz ujjainak erősítésére és függetlenítésére”, mint a cím is mutatja, inkább az ujjak erősítését, tehát főleg a bal kéz technikájának fejlesztését célozzák.

Paralleler Lehrstoff:

Bloch, Op. 54. Übungen für die Stärkung und die Unabhängigkeit der Finger der linken Hand, I. Heft.

Der Parallelismus besteht darin, daß die Einteilung des Lehrstoffes in den einzelnen Heften dieses Werkes und der gleichnummerierten Hefte der „Übungen für die Stärkung und die Unabhängigkeit der Finger der linken Hand“ beiläufig dieselbe ist. Doch während dieses Werk mit der Schärfung des Gehörs, wie auch der Beförderung der rechten Handtechnik sich befaßt, bezwecken die „Übungen für die Stärkung und die Unabhängigkeit der Finger der linken Hand“, wie schon der Titel besagt, mehr die Stärkung der Finger, also hauptsächlich die Ausbildung der Technik der linken Hand.

*) A szextola első hangját ajánlatos kissé megnyújtani.

*) Es ist empfehlenswert den ersten Ton der Sextole etwas länger zu halten.

A LEGUJABB ÉS LEGSZEBB

101 MAGYAR NÉPDAL

3 külömböző kötet

Az I. kötet tartalma:

Sorszám	Sorszám	Sorszám	Sorszám
A csapután végig, végig, végig (H) 12	Ez az én szeretőm (L) 92	Kis angyalom (L) 76	Nyisd ki babám az ajtót (L) 44
A faluban a legárabb én vagyok (H) 71	Ez az utca bánat utca (L) 5	Kis kertemben rózsafa, rózsafa (L) 82	Oktobernek első napján el kell ma- srozni (L) 100
A gözkocsi hat kereke (L) 56	Ez illik, illik, illik (L) 86	Kitették a holttestet az udvarra (H) 50	Piros, piros, piros (L) 98
A ki a babáját igazán szereti (L) 23	Ezért a legényért (F) 48	Kossuth Lajos azt üzenté (H) 61	Repülj fecském (H) 67
A mi házuk felett csak egy csillag van (H) 49	Fecském, fecském (H) 81	Lányok, lányok, lányok a faluba (L) 32	Részeg vagyok rózsám (L-F) 36
Árva vagyok, nincs öröme szívem- nek (H) 30	Fekete szem éjszakája (H) 97	Lekaszáltak már a rétet (H) 22	Rózsabokorban jöttem a világra (L) 96
Asszony, asszony, az akarok lenni (L) 13	Felleg borult az erdőre (H) 24	Lyuk, lyuk, lyuk, lyuk (L) 58	Sárga recece (L) 84
A szerelmes bójár szíve szomorú (H) 47	Fürdik a holdvilág (H) 20	Magasan repül a darú, szépen szól (H) 75	Sarkon van a házam (L) 38
A toronyban deit harangoznak (H) 93	Gímbelem, gímbelem (L) 7	Már én többet a fűtőten végig menni nem merek (L) 70	Sej haj, göndör a babám (L) 11
Azért csillag, hogy ragyogjon (H) 18	Hallja maga gavallér, de gavallér (L) 15	Maros vize folyik csendesen (H) 95	Sűrű csillag ritkán ragyog az égen (L) 88
Azt mondják, nem adnak (H) 6	Ha madárka száll az ágra (F) 3	Megérem még azt az időt (H) 28	Süt a mama, süt a mama (L) 17
Beteg vagyok, gyógyítani nem lehet (H) 14	Ha meghalok, temetőbe visznek (H) 82	Még azt mondják, pici kis babám (L) 86	Szép a rozmaringszál (L) 94
Bíró uram, panaszom van (H) 8	Hamis az én babám lelke (F) 101	Mélya Rima, zavaros, ha megárad (H) 87	Szerelmes a nap a holdba (L) 1
Csak titokban akartalak szeretni (H) 33	Házunk előtt mennek el a huszárok (L) 62	Mikor jöttem Pestre, szombat este (L) 90	Szomorúan fujdogál az őszi szél (H) 79
Cserebogár, sárga cserebogár (H) 73	Hej de szörnyű messze vagyok (L) 37	Mikor nekem muzsikálnak (L) 60	Szomorú fűz hervadt lomja (H) 85
Deres a fű (H) 69	Hej gazdum, adj ki a bérőm (H) 63	Mit köze hozzája 51	Temetőben láttalak meglegelőbb (H) 77
Édes anyám a kendőm (L) 25	Hej zsidó lány, zsidó lány (L) 72	Mit ér a fa, ha rossz fajta (H-L) 34	Tizenhataszentdős én még nem volt- tam (H) 53
Édes anyám ha bejön Egerbe (L) 64	Hét csillagból van a gönczöl szekere (H) 41	Most jöttem meg Párisból (L) 34	Tiszapartján az öke kis lány integet (L) 78
Édes anyám kiállott a kapuba (L) 51	Holdvilágos, csillagos az éjszaka (H) 45	Nagypénteken mossa holló a fiát (H) 79	Végig mentem az ormód temető (H) 43
Ej haj vasárnapig nem talállok (L) 42	Hullámzó Balaton tetején (H) 26	Nekem olyan asszony kell (L-F) 84	Vékony deszka kerítés (L) 19
Ejnye, ejnye (L) 68	Jaj be bajos a szerelmet titkolni (H) 99	Nem jár a malom (L) 25	Volt nekem egy szép szeretőm (L) 2
Eger felől jön egy üveg hintó 29	Káka tövén költ a ruca (H) 65	Nem loptam én életembe (L) 9	Volt szeretőm, de már nincsen (H) 16
Erdő, erdő, sűrű erdő árnyába (H) 10	Keserű a borostyánfa levele (H) 57	Nem messze van Kolozsvártól Be- regzsás (H) 55	Zavaros a Bodrog, ha megárad (H) 52
Erdők, mezők, vad ligetek (H) 4	Két szép lány van a pécsi kapi- tányak (F) 21	Nem ütök a jogászt a gyón (L) 66	Zöldre van a réces kapu festve (L) 46
Esik eső, majd lesz mező (L) 40	Kétszer nyílik az akáca virága (H) 39	Nézlek, nézlek, de hiába nézlek (H) 35	Zsindelyezik a kaszárnya tetejét (H) 59
		Nincsen annyi tenger csillag (H) 91	

A II. kötet tartalma:

Sorszám	Sorszám	Sorszám	Sorszám
A kinek nincs szeretője (L) 79	Elmegyek én az alföldre lakni (H) 97	Katolának nem jó lenni (L) 14	Pista bácsi (L) 94
Alma volt a mi szerelmünk (H) 96	Elmennék én tihozzátok (H) 93	Kerek ez a szemle (M) 34	Putriban lakik a Sári (L) 23
Atótele az eget a szivárvány (H) 76	Elveszett a lovam (H) 82	Ki kimegyek a mezőre, aratnak (H) 40	Recepizze haj (L) 64
A virágnak megtöltani nem lehet (H) 81	Ennek a kis lánynak (L) 8	Kilenczet ütött az óra (H) 7	Ritka búza, ritka árpa (L) 69
Az alföldön halászelegény (H) 72	Eprezt szedtem (L) 24	Kis kutyá, nagy kutyá (L) 19	Sárga rigó most hullatja a tollát (L) 78
Azért, hogy kend kicsit ragyás (H) 71	Esztemdöben, egyszer esik (L) 32	Korcsmárosné lánya Trézsi (F) 90	Sarkon van a Buza János keres- mája (L) 8
Barna kis lány, ne kacsintgass (F) 60	Ez a kis lány azt hiszi (F) 75	Körül csillagos az ég (M) 36	Seprik a pápai utcát (L) 17
Becsaliba járnak híres lányok (F) 65	Ez a kis lány selyem ágát (H) 61	Lágy a kenyér pirítani nem lehet (L) 66	Sikos a hó, csuszik a szán (F) 10
Be vagy írva, be vagy írva (H) 57	Ez az utca végig sáros (L) 73	Magasan repül a darú, nagyokat is kurgongat (L) 78	Szár az ágon busz gerleze (H) 29
Bimbóbol lesz a piros rózsá (F) 55	Ezt a kerek erdőit járom én (L) 83	Még ne mondja komám asszony (F) 31	Szép a csikó (H) 62
Bíró Marcsa libája (L) 59	Fakó lovam fel van kantározva (H) 86	Meguzentem a rózsámnak (L) 26	Tejcs gyertyát égetek én (L) 37
Bogár Imre hova ilyen szaporán (L) 52	Falu végén fehér ház (M) 53	Megy a zóros, csatog (L) 18	Te vagy az én boldogságom csil- laga (L) 74
Budapesti utca végig sáros (L) 48	Féltre bánat, félre gondolat (F) 20	Mi fehérlék ott a síkon (H) 2	Tiszán túl, Dunán túl (L) 22
Bujdosik a kedves rózsám (H) 87	Gazdauram, gazdasszonyom (H) 45	Mikor én szombat (H) 97	Tizsa partján nem jó lefeküdni (H) 21
Csipkés a szőlő levele (H) 67	Gyászba borult az egész Balaton (L) 68	Minden rendes baka (L) 51	Tiz pár csokot egy végéből (F) 49
Csütörtökön este (L) 13	Gyere be rózsám (F) 15	Mondja megannak a kis leány (L) 38	Tulso soron esik az eső (F) 70
Czigány, czigány mért vagy czi- gány (L) 33	Három bokor, három bokor (L) 47	Nagy a feje, búslón a ló (M) 30	Uj sir van a temetőben (H) 90
De kitudnám panaszkodni (H) 6	Ha te tudnád, a mit én (L) 63	Ne menj rózsám a tarlóra (H) 58	Valamit sügök magának (L) 16
De szeretnék a királlyal beszélni (Kati gyere ki) (L) 98	Hej ladiolom (L) 27	Nem ver meg engem az Isten (H) 11	Van nekem egy inakönyvem (H) 28
Édes anyám nem tudok elaludni (L) 54	Jaj be magas, jaj be magas (L) 42	Ne töltsétek, mar én többet (H) 35	Várbatsz babám, elvárbatsz (L) 100
Édes kedves feleségem (M) 44	Jaj de fáj (F) 95	Nézz rózsám a szomembe (F) 25	Vettem én kis kertemben (F) 85
Ég a kunyhó, ropog a nád (F) 39	Jaj de nagyon régen volt (L) 4	Nincsen a királlyal (L) 43	Volt neki, lesz neki (F) 101
Ejnye babám, de ropog a szok- nyája (L) 12	Jaj de szépen muzsikálnak (H) 41	Nincsen nekem jobb tanyám (L) 58	Vörös bort ittam az este (L) 89
Életemben egyszer voltam (H) 46	Jaj káplár úr (L) 3	Nincsen pénzem (M) (F) 80	Zavaros a Tisza vize (H) 50
	Jer ölembe tucizás (F) 5	Őszi rózsá (H) 1	
	Juhász kutyák ugatnak (L) 84	Ősszel száll a golya madár (H) 77	
	Kalapot szememre vágom (H) 91		

A III. kötet tartalma:

Sorszám	Sorszám	Sorszám	Sorszám
A csizmám nem nincsen kéreg (L) 25	Elvitte a víz a hajót (L) 100	Kéket nyílik az ibolya (H) 49	Minden anya tejben vajban (L) 28
A gözöcskék harminczhat kereke (L) 52	Erdő, erdő (L) 19	Kipattant a búza szeme (H) 83	Nem engedik azt az egek (H) 61
A hódosi bíró lánya (H) 82	Este van már (L) 19	Kis kalapom daru tollas (L) 23	Nem messzire Szeged mellett (L) 87
A juhásznak jól megy dolga (F) 60	Ezt a kis lányt ne vedd el (L) 9	Kis kertemben rozmaringot (L) 34	Nem vagyok, nem vagyok én sze- relmes (F) 101
A zomszédába muzsikálnak (H) 45	Édes anyám huszár vagyok (H) 72	Kis körösi bíró fia vagyok én (L) 71	Ne ugorj ott a hol árok nincsen (H) 42
Átya, atyá (L) 63	Édes anyám nem megyek én (L) 27	Kondorosi csárdá mellett (H) 76	Nincsen nekem pejszárpám (H) 4
Az én rózsám erdő sarkantyúja (M) 2	Édes anyám sokat intett a jóra (H) 67	Korán reggel szépen szól (L) 69	Nincsen párja (L) 32
Az én rózsám takaros (F) 7	En vagyok az, én vagyok az (F) 9	Korcsmárosné bort ide (H) 70	Nyitva van a (L) 77
Az én szobám pizlik (F) 37	Fáj a szívem majd meghasad (H) 14	Korcs pengeti a vasat (L) 93	Ó felsége kiadta a parancsot (L) 43
Az üllő nagy kaszárnya (L) 17	Fekete száru cseresznye (H) 14	Kutyacsiribiri csárdá (L) 35	Részeg volt a vadgalamb (L) 29
Azt gondolom (H) 89	Felkötöm a rézsarkantyum ta- rját (L) 14	Lányok lányok rólam tanuljatok (H) 95	Részegce nem vagyok én (F) 96
Árok, árok (L) 14	Ferencz József Eger felé utazik (F) 20	Látod rózsám látod (L) 5	Rózsabokor virít a domboldalon (H) 90
Árok árok de mely árok (L) 50	Galagonya bójtorján (F) 20	Lemegy a nap (H) 18	Szabad a madárnak (H) 10
Átal mennék én a Tiszán (L) 50	Gyere pajtás leszerelné (L) 62	Löre, löre (L) 84	Szépén szól a harminczkettes ban- da (L) 39
Barna legény fekete subája (L) 99	Ha bemegyek az aradi várba (L) 54	Madarasi csárdá előtt (H) 16	Szüret után van az idő (H) 92
Be sok falút be sok pusztát (L) 73	Hajnalba hajnal előtt (F) 75	Magas a torony teteje (F) 47	Tegnapelőtt csütörtökön (L) 94
Bodrog partján növekedett tuli- pán (H) 79	Hegedűszó, dinom dänom (F) 3	Magas dombon esik a hó (F) 78	Tizsa partján van egy hajó (H) 21
Bús az idő bús vagyok én (H) 94	Határunkban van egy halom (F) 12	Már ezután majd másképpen élek (L) 53	Úgy elmegyek meglátszátok (H) 83
Csantavéri kis bicska (F) 74	Hej Búcsi, Búcsi, Búcsi (L) 59	Megdöglött a szolgabíró pejlóva (L) 15	Valahonnan levél ment (H) 1
Csárdás kis kő galambom (L) 22	Hová megy te barna kis lány (F) 85	Megkövetem a tens neimes várme- gyét (H) 65	Vágtat a ló (H) 13
Dörül borul a Dunáról (H) 33	Huszár vagyok én (L) 81	Megrándult a kis pejlóvam lába (L) 11	Végig mentem a gyarkorló téren (H) 98
Egy meg a fene ezt a világot (L) 66	Istenem, istenem (L) 80	Megy a kis lány a Dunára (F) 88	Vékony hajú van a piros almának (H) 56
Egyet mondok (L) 68	Jaj de fázom (F) 12	Még azt mondják a fa'uban (M) 41	Zöld erdő szállásom (H) 31
Ej haj haj letört a galy (F) 51	Jaj de hamis a leány (F) 36	Még azt mondják az emberek (F) 55	
Elmegyek olvisz nek huszárnak (L) 42	Jaj de tanis a leány (F) 36	Még azt mondja a retek (F) 30	
Elmentem én a csárdára (L) 6	Jegenyefa tetejében (H) 18	Még azt mondják, hogy nem adnak (F) 46	

A dalok ozime után zárójelben levő betűk magyarázata: (H) = Hallgatós nótá. — (L) = Lassú csárdás. — (M) = Mulatós nótá. — (F) = Friss csárdás.

A3 külömbözőgyűjtemény: I, II, III kötet, melyek mindegyike más-más szép 101 dalt tartalmaz, megjelenti:

a) Zongorára és énekre I, II, III. Átírtta Huber Sándor.	3.—
b) Egy hegedűre I, II, III. Átírtta Bloch József.	5.—
c) Két hegedűre I, II, III. Átírtta Bloch József.	3.—
d) Két hegedűre, zongorakísérettel I, II, III. Átírttak Bloch József és Huber Sándor.	6.—
e) Két hegedűre, zongorakísérettel I, II, III. Átírttak Bloch József és Huber Sándor.	6.—
f) Czimbalomra I, II, III. Átírtta Allaga Géza.	9.—
	4.—

Énekre és zongorára átírtta Huber Sándor.

Három külömböző kötet; I, II, III darabja Kor. 3.— netto

Hegedűre átírtta Bloch József.

Három külömböző kötet; I, II, III darabja Kor. 3.— netto

Czimbalomra átírtta Allaga Géza.

Három külömböző kötet; I, II, III darabja Kor. 4.— netto

ROZSNYAI KÁROLY

Könyv- és zeneműkiadóhivatala
BUDAPEST
IV. Múzeum körút 15.